

УДК 72.01

DOI <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2024.33.5>

АРХІТЕКТУРНО-ХУДОЖНІ ТА КОНСТРУКТИВНІ ОСОБЛИВОСТІ МУЗЕЙНИХ ТА ВИСТАВКОВИХ ЗАКЛАДІВ

Крижановський Володимир Григорович

аспірант кафедри історії архітектури та синтезу мистецтв,
Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури,
Київ, Україна,

e-mail: volodymyr.kryzhanovskyi@naoma.edu.ua, orcid: 0000-0003-1730-0221

Анотація. Дослідження архітектурно-художніх та конструктивних особливостей музейних та виставкових закладів спрямоване на розуміння впливу архітектурного дизайну на функціональність, ефективність та естетику таких споруд.

Мета полягає у визначенні раціональних рішень для створення музейно-виставкового середовища з ефективними функціональними та естетичними показниками.

Методологія. Дослідження базується на аналізі сучасних тенденцій в архітектурному дизайні музеїв та виставкових закладів, вивченні наукової літератури та архітектурних проєктів, а також спостережень та практики архітектурного дизайну.

Результати. Виявлено ключові аспекти архітектурного дизайну та конструкцій музейних та виставкових закладів, їхній вплив на організацію простору. Розкрито основні принципи та інноваційні підходи до створення сучасних музейних приміщень.

Наукова новизна. Визначено нові тенденції та стратегії проєктування, спрямовані на підвищення якості та ефективності музейних і виставкових просторів.

Практична значущість. Результати дослідження можуть бути використані для проєктування нових музейних та виставкових закладів, модернізації вже існуючих, а також для покращення організації простору та забезпечення комфорту для відвідувачів.

Ключові слова: музей, виставковий заклад, архітектура, дизайн, конструкція, експозиція, музейна архітектура, конструктивні особливості, художні рішення, інноваційні дизайнерські підходи.

ВСТУП

У сучасному світі музеї та виставкові заклади відіграють надзвичайно важливу роль у збереженні, вивченні та популяризації культурної спадщини, а також у формуванні культурного середовища та освітній діяльності. Однак зростаючі вимоги до функціональності, естетики та ефективності музейних та виставкових приміщень ставлять перед архітекторами і дизайнерами нові завдання та

виклики. Таким чином, проблема архітектурно-художніх та конструктивних особливостей музейних і виставкових закладів стає актуальною й вимагає глибшого дослідження.

При цьому архітектурно-художні та конструктивні особливості споруд цього типу визначають не лише їхній зовнішній вигляд, а й функціональність, зручність для відвідувачів, збереження експозицій та забезпечення безпеки. Тому дослідження цієї теми

має безпосереднє наукове і практичне значення для архітекторів, дизайнерів та музейних кураторів, які відповідають за розроблення та будівництво нових музейних споруд або модернізацію вже існуючих.

Дослідження з науковими завданнями має сприяти пошуку інноваційних підходів у сфері архітектурного дизайну з метою підвищення ефективності музейно-виставкових закладів.

Дана стаття спрямована на висвітлення ключових аспектів архітектурно-художнього та конструктивного проектування музейних та виставкових закладів, щоб сприяти розвитку сучасної музейної сфери і покращенню якості культурного середовища.

АНАЛІЗ ПОПЕРЕДНІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Останні наукові публікації у фахових журналах свідчать про інтерес до архітектурного дизайну, зокрема до архітектурно-художніх та конструктивних особливостей музейних та виставкових закладів. Автори А. Карпюк та Т. Трофімук-Кирилова у статті «Роль музеїв у туристичному розвитку та екскурсійній сфері міста Луцька» досліджують вплив музеїв на туристичну галузь та культурний розвиток міста. Вони акцентують увагу на архітектурних особливостях музейних споруд, засвідчуючи їх як ключовий чинник, що приваблює відвідувачів та сприяє розвитку туризму. Серед таких чинників автори приділяють значну увагу художнім аспектам, не залишаючи поза увагою сучасні досягнення конструктивним новаціям. У роботі М. Курбатової, Є. Дунаєвського та А. Дунаєвської «Еволюція та розвиток музейних будівель» (2023) звертається увага на історичний та архітектурний аспекти розвитку музейних споруд. Вони вказують на зміни в архітектурних стилях та конструкційних технологіях як відображення розвитку суспільства та культури.

У навчальному посібнику «Історичні, теоретичні та архітектурно-планувальні аспекти формування культурно-просвітницьких будівель» (2018) А. Харитонова та Л. Скаленко зосереджуються на практичних аспектах створення культурно-просвітницьких закладів, включаючи музеї та виставкові приміщення, що дає змогу розкрити сучасні архітектурні рішення по-новому. Цікавою є стаття Т. Бурової «Сучасні тенденції у формуванні експозицій» (2018), де вона розглядає сучасні тенденції у створенні експозиційних просторів у музеях, висвітлюючи роль засобів архітектури та дизайну у формуванні зручних традиційних та інтерактивних експозицій. К. Токаєва у статті «Музей як новий елемент пізнання світу» (2020) досліджує роль

музеїв у формуванні світогляду відвідувача, звертаючи увагу на архітектурні особливості, що сприяють цьому процесу.

Навіть такий обмежений перелік публікацій свідчить про значний інтерес до ролі архітектурно-художніх особливостей музеїв конструкцій обладнання інтер'єрів у створенні сучасного музейного середовища та виставкових закладів, аргументуючи необхідність подальших досліджень у цій сфері.

МЕТА

Мета статті полягає у визначенні значення архітектурно-художніх особливостей та конструктивного вирішення музейно-виставкового середовища в сучасних процесах дизайн-проекування.

Завдання:

- полягає у розумінні та аналізі того, як архітектурний дизайн та конструкція впливають на функціональність, естетику та ефективність таких споруд;

- спрямоване на вивчення того, які архітектурні та художні рішення дають змогу музеям та виставковим закладам ефективно демонструвати й зберігати свою колекцію, забезпечуючи при цьому зручність для відвідувачів;

- спрямоване на виявлення інноваційних підходів у сучасному архітектурному дизайні, які дають змогу музеям стати не лише місцями зберігання і показування мистецтва, а й центрами культурного життя та освіти.

Відомості, отримані в результаті цього дослідження, можуть бути використані для покращення проектування та будівництва майбутніх музейних і виставкових закладів, що сприятиме розвитку культурної індустрії та збагаченню культурного середовища.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

Сьогодні музейні та виставкові заклади відіграють надзвичайно важливу роль у сучасному суспільстві. Вони не лише зберігають історію, культуру та наукові досягнення людства, а й стимулюють і розвивають креативність та інтелектуальний розвиток суспільства у цілому [20].

Особливу роль у цьому відіграють загальна естетика форми споруд та дизайн їхніх інтер'єрів. Ключова роль тут відводиться архітектурно-художнім та конструктивним особливостям цих закладів [12].

Дослідження вказаних особливостей є важливим компонентом розуміння того, як засоби архітектури і дизайну впливають на сприйняття змінної експозиційної інформації на людину [9].

Варто додати, що музейні установи відносять до категорії історико-культурних туристичних ресурсів. Отже, правові, економічні, соціальні засади створення та діяльності музеїв України визначає Закон України «Про музеї та музейну справу» (1995 р.), де у ст. 1 наведено визначення, що музей – це «науково-дослідний та культурно-освітній заклад, створений для вивчення, збереження, використання та популяризації музейних предметів та музейних колекцій із науковою та освітньою метою, залучення громадян до надбань національної та світової культурної спадщини» [1].

Проте у сучасних умовах значно змінюється роль музею у культурному житті суспільства у зв'язку з динамічним розвитком технологій. Це призводить до трансформації його функцій. Музеї перетворюються на окремі самостійні атракції, де турист може провести кілька годин або ж і цілий день [7]. Окрім того, вони стають частиною культурного та економічного життя регіону, реалізуючи різноманітні туристичні продукти та послуги. Про важливість музейних закладів наголошується й у «Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 р.» [2] та в регіональних програмах розвитку туризму. При цьому музейні заклади мають стати місцем дозвілленої практики для туристів різного віку та сфери діяльності [3, с. 4].

Мистецтво музейної експозиції в останні роки остаточно утвердилося у статусі самостійного і самоцінного жанру творчості, зумовлено багатьма сучасними естетичними і загальнокультурними передумовами. Воно значною мірою визначилося загальнокультурною ситуацією, зміною соціокультурного замовлення суспільства і передусім загальними художніми та архітектурними концепціями [8].

Сама експозиційна творчість є нічим іншим, як середовищною творчістю. У її завдання входить комплексне створення «концептуально» зумовленого середовища, що органічно включає у себе певне співвідношення низки компонентів: тематики, архітектури, декорування, дидактичного матеріалу [15]. Ця низка компонентів, об'єднана єдиним задумом, несе велику кількість інформації і є одним із головних каналів музейної комунікації. Усе разом і є сучасним поняттям музейної експозиції [5].

Отже, створення концепції музею є одним із напрямів науково-дослідницької роботи. Концепція готується, передусім, шляхом музеєзнавчих досліджень, адже саме вони формують нові знання в галузі теорії

і методики збору, зберігання, обробки і використання музейних предметів. Розроблення концепції передбачає всебічне обґрунтування цілей і завдань створення, функціонування і розвитку музею, а також шляхів і методів їх реалізації [4, с. 274].

Музеї і виставкові комплекси являють собою унікальні заклади, тому до їхніх ідейно-художніх якостей висуваються особливо високі вимоги. Цим вимогам, передусім, відповідає принцип єдності прекрасного і доцільного [10]. Архітектурно-просторова побудова музеїв і виставкових павільйонів повинна сприяти розкриттю тематики їхніх споруд, технологічних процесів, які в них відбуваються, планувальних структур [6].

Розглянемо декілька прикладів архітектури і дизайну з удалим утіленням ефективних архітектурно-художніх та конструктивних особливостей музейних та виставкових закладів.

Музей культури Паракаса, розташований у місті Іка, Перу, являє собою захоплюючу співвідносину між архітектурою, культурою та природним оточенням. Завдяки творчому втонченню Barclay & Crousse Architecture цей музей інтегрується в неповторний ландшафт Паракаса, привносячи в нього нові елементи, що оновлюють традиційні образи і відображають сучасні дизайнерські концепції.

Загальна площа музею становить 1170 м², а його відкриття відбулося у 2016 р., визначивши нову еру в презентації культурної спадщини Паракаса. Одним із ключових аспектів його концепції є використання «пасивного пристрою», що допомагає оптимізувати енергоефективність та комфортність приміщення. Цей елемент, створений з урахуванням сучасних технологій, дає змогу уникнути складних систем і впливає на забезпечення затишку та ефективності приміщення.

Рис. 1. Музей культури Паракаса [16]

Редактор матеріалів Хосе Томас Франко відзначає, що музей культури Паракаса є не лише місцем зберігання і виставлення артефактів, а й справжнім символом злиття минулого та сучасного, де архітектурні та конструктивні рішення відіграють важливу роль у створенні вражаючого інтерфейсу між культурою та глядачем.

Музей пам'яті Андалусії, відомий як El MA, є символом відданості та відображення історії цього регіону як монолітного екрану у серці Гранади, Іспанія. Завдяки витонченому мистецтву архітектора Альберто Кампо Баеза цей музей створює просторову напругу з навколишнім містом, що ілюструється через його центральний внутрішній дворик.

Цей внутрішній дворик вражає своєю концепцією, де круглі пандуси ведуть від основи до вершини, даючи змогу відвідувачам піднятися на висоту та насолодитися захоплюючим видом на Гранаду. Ця архітектурна особливість не лише створює динамічну атмосферу, а й символізує безперервний розвиток історії, віддзеркалюючи прогрес та трансформацію міста через віки.

Редактор Plataforma Arquitectura Ніколас Валенсія відзначає, що El MA не просто музейна споруда, а й важливий архітектурний символ, який співвідносить історію із сучасністю, створюючи простір для відчуття та рефлексії. Цей музей є не лише місцем зберігання пам'яті, а й відкритим вікном у минуле та майбутнє Андалусії.

Музей Jumex, розташований у Сьюдад-де-Мехіко, Мексика, є невеликою, але надзвичайно важливою культурною спорудою. Реалізований за проектом відомого David Chipperfield Architects у 2013 р., цей музей вражає своїм унікальним дизайном та функціональністю.

Хоча Museo Jumex не є великим за розмірами, він пропонує відвідувачам три різні

Рис. 2. Музей пам'яті Андалусії [19]

галереї, що дають змогу реалізовувати різноманітні виставкові програми. Ця гнучкість дає змогу музею адаптуватися до різних типів мистецьких подій та заходів, забезпечуючи постійну свіжість та цікавість для відвідувачів.

Дизайн будівлі Museo Jumex відзначається своєю елегантністю та позачасовістю. Він удадо поєднується з навколишнім середовищем, не конкуруючи із сучасним мистецтвом, що представлено у ньому, але має достатньо виразний характер, щоб виділятися серед гіперсучасних будівель Plaza Carso.

Редактор ArchDaily Мехіко Каріна Затарайн підкреслює, що Museo Jumex не просто виконує роль музейної споруди, а стає важливим елементом архітектурного пейзажу міста, збагачуючи його не лише культурно, а й естетично.

Смітсонівський національний музей афроамериканської історії та культури (NMAAHC), розташований у Вашингтоні, США, є символом важливості та відданості вивченню і відображенню багатоступової історії та культури афроамериканців. Завдяки творчості та професіоналізму архітекторів Adjaye Associates, Freelon Adjaye Bond та SmithGroup цей музей став однією з найзначущіших будівель у США XX ст., зокрема в контексті культурної спадщини.

Загальна площа музею становить вражаючі 420 тис футів², що відображає його значущість як місця, де вивчаються та відтворюються багатовікова історія та культура афроамериканців. Дизайн, реалізований Freelon Adjaye Bond та SmithGroup JJR, відповідає цьому виклику, інтегруючи в себе обмеження навколишнього контексту та використовуючи зміст музею як джерело натхнення для створення унікального та освіжаючого дизайну.

Рис. 3. Музей Jumex [14]

Рис. 4. Смітсонівський національний музей афроамериканської історії та культури [17]

Розташований у національному торговому центрі Вашингтона, округ Колумбія, NMAAHC виступає не лише як культурна споруда, а й як символ боротьби за рівність та розмаїття. Він стає місцем зустрічі, де вивчається історія та відтворюється культурна спадщина афроамериканців, сприяючи освіті, розумінню та толерантності.

Широкий музей, розташований у Лос-Анджелесі, США, є яскравим прикладом сучасної архітектурної майстерності. Під керівництвом відомого архітектурного бюро Diller Scofidio + Renfro, цей музей став не лише важливим культурним центром, а й визначним архітектурним символом міста.

Загальна площа музею становить 120 тис. футів², відкриття його відбулося у 2015 р. Дизайн, розроблений Diller Scofidio + Renfro, ґрунтується на двох ключових

Рис. 5. Широкий музей [18]

концепціях. По-перше, це ідея «завіси та склепіння», яка визначила організаційну структуру проєкту. По-друге, це ідея створення незабутнього досвіду для відвідувачів. Цей досвід кульмінує в основному маршруті будівлі, який пролягає вгору по ескалатору до виставкового поверху, а потім вниз сходами, де глядачі мають можливість оглянути музейний архів.

Цей фокус на простій логіці та досвіді відвідувачів робить The Broad одним із найпопулярніших музеїв Лос-Анджелеса. Його інноваційний дизайн та спритність у створенні структурного образу зробили його не лише місцем для вивчення мистецтва, а й самостійним творінням мистецтва у світі архітектури.

Художня галерея Fan Zeng, розташована в Наньтуні, Китай, є відмінним прикладом архітектурно-художніх та конструктивних особливостей, що відображають китайські традиції та сучасні дизайнерські підходи. Розроблена архітектурним бюро TJAD Original Design Studio, ця будівля вражає своєю величиною та вишуканістю. На площі 7028 м² галерея втілює концепцію типового китайського простору, розмежованого на три різні двори, що створюють послідовність виставок між інтер'єром і екстер'єром. Це підкреслює гармонію між архітектурою та природним середовищем, що є одним із ключових аспектів китайської культури. Такий підхід до просторового планування дає змогу галереї Fan Zeng ефективно демонструвати та взаємодіяти з експонатами,

Рис. 6. Художня галерея Fan Zeng [11]

Рис. 7. МААТ [13]

створюючи унікальні та неповторні враження для відвідувачів.

МААТ (Museu de Arte, Arquitetura e Tecnologia), розташований у Лісабоні, Португалія, є одним із найяскравіших прикладів сучасної архітектурно-художньої інновації у музейній сфері. Проект реалізований у 2016 р. під керівництвом відомого англійського архітектора Аманди Левете з архітектурним бюро AL_A. МААТ характеризується органічними та футуристичними лініями, що стали визначною рисою стилю архітектора. Розташований на березі річки Тежу, цей проект натякає на португальську традицію через свою органічність та зміючу форму, тоді як він відокремлюється від традиційних формальних парадигм португальської архітектури.

Музей використовує різноманітні технології, які дають змогу створити інноваційні та різноманітні експозиційні простори, адаптовані до потреб сучасного мистецтва і технологій. Його конструкція ніжно поєднується з природним середовищем, відновлюючи зв'язок між річкою та містом. МААТ став не лише символом культурного ренесансу Лісабона, а й показником того, як сучасні музейні приміщення можуть гармонійно вписуватися у міський ландшафт, поєднуючи в собі історичну спадщину та інноваційні технології.

Отже, на основі наведених і проаналізованих прикладів варто відзначити, що основні принципи та інноваційні підходи до створення сучасних музейних приміщень базуються на кількох ключових аспектах, що враховують як архітектурні, так і функціональні потреби цих закладів.

1. Гнучкість простору, оскільки сучасні музеї створюють простори, які можуть легко

адаптуватися до різних видів експозицій та культурних подій. Це досягається за допомогою мобільних стінок, перегородок та різноманітних систем підвісних експозицій, які дають змогу змінювати конфігурацію приміщення залежно від потреб.

2. Використання природного світла та вентиляції, де інтеграція природного світла та системи природної вентиляції дає змогу не лише економити енергію, а й створювати приємніші та здоровіші умови для відвідувачів.

3. Технологічні інновації, оскільки сучасні музеї використовують передові технології для інтерактивних експозицій, віртуальних турів та цифрових інтерпретацій, що розширюють можливості сприйняття та взаємодії з виставками.

4. Фокус на естетиці та дизайні, оскільки сучасні музеї віддають перевагу чистим лініям, мінімалістичному дизайну та використанню вишуканих матеріалів, що створюють естетично привабливі простори.

5. Увага до екологічних питань, що пов'язано напряму з тим, що багато сучасних музеїв використовують зелені технології та матеріали з мінімальним впливом на довкілля, такі як використання відновлюваних ресурсів та систем енергоефективного опалення та охолодження.

При цьому наведені принципи та інноваційні підходи дають змогу створювати сучасні музейні приміщення, які не лише естетично привабливі, а й функціональні, зручні та екологічно стійкі.

Окрім того, важливо додати, що під час проектування архітектурно-художніх та конструктивних особливостей музейних та виставкових закладів ураховується кілька

ключових аспектів, які визначають їхні успіх та ефективність. По-перше, велике значення мають унікальність та виразність дизайну, які дають змогу закладу відізнатися та привертати увагу відвідувачів. Це може включати інноваційні архітектурні форми, використання високоякісних матеріалів та естетично вишукане оформлення. Далі, важливо враховувати функціональність приміщень, забезпечуючи оптимальне розташування виставкових зон, комфорт для відвідувачів та ефективну організацію простору. Також, конструктивні особливості повинні відповідати вимогам збереження та демонстрації художніх творів, забезпечуючи відповідні умови експозиції та зберігання. Окрім того, під час проектування необхідно враховувати відвідувачів та їхні потреби, забезпечуючи зручність перебування, доступність для всіх категорій відвідувачів та високий рівень безпеки. У цілому поєднання цих аспектів дає змогу створити музейний чи виставковий заклад, який буде не лише функціональним та ефективним, а й вражатиме своєю красою та привабливістю для відвідувачів.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи аналіз архітектурно-художніх та конструктивних особливостей музейних та виставкових закладів, можна виділити кілька ключових висновків. По-перше, успішні музеї та виставкові заклади враховують свій контекст, інтегруючись у нього та відтворюючи місцеву культурну спадщину. Це дає їм змогу стати не лише місцями зберігання, а й символами культурного розвитку. Далі, важливим складником успіху є здатність створювати унікальні досвіди для відвідувачів, де архітектурні та конструктивні рішення відіграють ключову роль у формуванні зручного та захоплюючого середовища. Також видатні музеї відзначаються інноваційними дизайнерськими рішеннями, які відображають креативність та спроможність вирішувати складні завдання. При цьому не менш важливим є врахування функціональних потреб, яке дає змогу створювати комфортні та зручні умови для відвідувачів.

Отже, у цілому дослідження цих аспектів підкреслює значущість архітектурного дизайну у формуванні культурного ландшафту та підкреслює важливість розуміння сучасних тенденцій у розвитку музейної сфери.

ЛІТЕРАТУРА

[1] Про музеї та музейну справу : Закон України від 29.06.1995 № 249/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 04.06.2024).

[2] Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 р. : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.03.2017 № 168-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80#Text> (дата звернення: 05.06.2024).

[3] Карпюк А., Трофімук-Кирилова Т. Роль музеїв у туристичному розвитку та екскурсійній сфері міста Луцька. *Економіка та суспільство*. 2022. № 42. С. 1–6. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-56>

[4] Курбатова М.С., Дунаєвський Є.Ю., Дунаєвська А.В. Еволюція та розвиток музейних будівель. *Архітектура будівель та споруд*. 2023. № 17. С. 251–261.

[5] Музейна справа та музейна політика в Україні ХХ століття. Київ : Златограф, 2004. 208 с.

[6] Музейне проектування / за ред. А.А. Щербакова. Київ, 2009. 256 с.

[7] Салата О.О. Еволюція музею як соціокультурного інституту в умовах інституту в умовах процесу глобалізації. *Сумська старовина*. 2013. № XL. С. 150–157.

[8] Харитонова А.А., Скаленко Л.М. Історичні, теоретичні та архітектурно-планувальні аспекти формування культурно-просвітницьких будівель : навчальний посібник. Одеса, 2018. С. 31–44.

[9] Bashirova E., Denisenko E., Akhmetova K., Kadirov V. Museum and center for contemporary art: design principles and functional features. *E3S Web of Conferences*. 2021. DOI: 274.01019.10.1051/e3sconf/202127401019.

[10] Burova T.Y. Modern trends in the formation of expositions. *Izvestiya KGASU*. 2018. № 1(43). С. 72–78.

[11] Fan Zeng Art Gallery / Original Design Studio. URL: <https://www.archdaily.com/613491/fan-zeng-art-gallery-original-design-studio> (Accessed: 04.06.2024).

[12] Jones P., MacLeod S. (2017). Museum Architecture Matters. *Museum and Society*. DOI: 14.207-219. 10.29311/mas.v14i1.635.

[13] MAAT / AL_A. URL: <https://www.archdaily.com/796913/maat-al-a> (Accessed: 04.06.2024).

[14] Museo Jumex / David Chipperfield. URL: <https://www.archdaily.com/641093/museo-jumex-david-chipperfield-architects> (Accessed: 04.06.2024).

[15] Pauget B., Tobelem J.M., Bootz J.P. The future of French museums in 2030. *Technological Forecasting and Social Change*. 2021. № 162. 120384. DOI: 10.1016/j.techfore.2020.120384.

[16] Site Museum of Paracas Culture / BARCLAY&CROUSSE Architecture. URL: <https://www.archdaily.com/868465/site-museum-of-paracas-culture-barclay-and-crousse> (Accessed: 04.06.2024).

[17] Smithsonian National Museum of African American History and Culture / Freelon Adjaye Bond/SmithGroup. URL: <https://www.archdaily.com/794203/smithsonian-national-museum-of-african-american-history-and-culture-adjaye-associates> (Accessed: 04.06.2024).

[18] The Broad Museum / Diller Scofidio + Renfro. URL: <https://www.archdaily.com/772778/the-broad-diller-scofidio-plus-renfro> (Accessed: 04.06.2024).

[19] The MA: Andalusia's Museum of Memory / Alberto Campo Baeza. URL: <https://www.archdaily.com/772778/the-broad-diller-scofidio-plus-renfro>

archdaily.com/53701/the-ma-andalucias-museum-of-memory-alberto-campo-baeza (Accessed: 04.06.2024).

[20] Tokaeva K.M. Museum as a new element of cognition of the world, Science, education and experimental design. 2020. № 10. С. 181–185. DOI: 10.24411/9999-034A-2020-10036.

REFERENCES

[1] Pro muzeYi ta muzeynu spravu: Zakon UkraYini [About museums and museum business: Law of Ukraine] (1995), 249/95-VR. (n.d.) zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-vr#Text> [in Ukrainian].

[2] StrategIya rozvitku turizmu ta kurortIv na perIod do 2026 r.: Rozporyadzhennya KabInetu MInIstrIv UkraYini; StrategIya [Strategy for the development of tourism and resorts for the period until 2026: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine; Strategy] (2017), 168-r. (n.d.) zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-r#Text> [in Ukrainian].

[3] Karpyuk, A., & TrofImuk-Kirilova, T. (2022). Rol muzeYiv u turistichnomu rozvitku ta ekskursionIy sferI mIsta Lutsk [The role of museums in the tourism development and excursion sphere of the city of Lutsk]. *EkonomIka ta suspIstvo*, 42, 1–6. Retrieved from <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-56> [in Ukrainian].

[4] Kurbatova, M.S., DunaEvskiy, E.Yu., & DunaEvskaya, A.V. (2023). EvolyutsIya ta rozvitok muzeynih budIvel [Evolution and development of museum buildings]. *Arhitektura budIvel ta sporud*, 17, 251–261 [in Ukrainian].

[5] Muzeyna sprava ta muzeyna polItika v UkraYinI XX stolIttya (2004) [Museum business and museum policy in Ukraine in the 20th century]. K.: Zlatograf [in Ukrainian].

[6] Scherbakova, A.A. (Eds.). (2009). *Muzeyne proektuvannya [Museum design]* [in Ukrainian].

[7] Salata, O.O. (2013). EvolyutsIya muzeyu yak sotsIokultunogo Institutu v umovah Institutu v umovah protsesu globalIzatsIYi [The evolution of the museum as a socio-cultural institution in the conditions of the institute in the conditions of the process of globalization]. *Sumska starovina*, XL, 150–157 [in Ukrainian].

[8] Haritonova, A.A., & Skalenko, L.M. (2018). *IstorichnI, teoritichnI ta arhitekturno-planuvalnI aspekti*

formuvannya kulturnoprosvItnitskih budIvel [Historical, theoretical and architectural and planning aspects of the formation of cultural and educational buildings]. ODABA, Odesa [in Ukrainian].

[9] Bashirova, E., Denisenko, E., Akhmetova, K., & Kadirov, V. (2021). Museum and center for contemporary art: design principles and functional features. *E3S Web of Conferences*. Retrieved from 274. 01019. 10.1051/e3sconf/202127401019 [in English].

[10] Burova, T.Y. (2018). Modern trends in the formation of expositions, *Izvestiya Kgasu*, 1 (43). 72–78 [in English].

[11] Fan Zeng Art Gallery / Original Design Studio. Retrieved from <https://www.archdaily.com/613491/fan-zeng-art-gallery-original-design-studio> [in English].

[12] Jones, P., & MacLeod, S. (2017). Museum Architecture Matters. *Museum and Society*. Retrieved from 14. 207–219. 10.29311/mas.v14i1.635 [in English].

[13] MAAT / AL_A. Retrieved from <https://www.archdaily.com/796913/maat-al-a>. [in English].

[14] Museo Jumex / David Chipperfield. Retrieved from <https://www.archdaily.com/641093/museo-jumex-david-chipperfield-architects> [in English].

[15] Pauget, B., Tobelem, J.M., & Bootz, J.P. (2021). The future of French museums in 2030. *Technological Forecasting and Social Change*. 162. 120384. Retrieved from 10.1016/j.techfore.2020.120384 [in English].

[16] Site Museum of Paracas Culture / BARCLAY&CROUSSE Architecture. Retrieved from <https://www.archdaily.com/868465/site-museum-of-paracas-culture-barclay-and-crousse> [in English].

[17] Smithsonian National Museum of African American History and Culture / Freelon Adjaye Bond/SmithGroup. Retrieved from <https://www.archdaily.com/794203/smithsonian-national-museum-of-african-american-history-and-culture-adjaye-associates> [in English].

[18] The Broad Museum / Diller Scofidio + Renfro. Retrieved from <https://www.archdaily.com/772778/the-broad-diller-scofidio-plus-renfro> [in English].

[19] The MA: Andalusia's Museum of Memory / Alberto Campo Baeza. Retrieved from <https://www.archdaily.com/53701/the-ma-andalucias-museum-of-memory-alberto-campo-baeza> [in English].

[20] Tokaeva, K.M. (2020) Museum as a new element of cognition of the world, *Science, education and experimental design*. 10, 181–185. DOI: 10.24411/9999-034A-2020-10036 [in English].

ABSTRACT

Kryzhanovskiy V. Architectural, artistic and constructive features of museum and exhibition institutions.

The study of architectural, artistic and constructive features of museum and exhibition institutions is aimed at understanding the influence of architectural design on the functionality, efficiency and aesthetics of such buildings.

The goal is to determine rational solutions for creating a museum-exhibition environment with effective functional and aesthetic indicators.

Methodology. The research is based on the analysis of modern trends in the architectural design of museums and exhibition institutions, the study of scientific

literature and architectural projects, as well as observations and practice of architectural design.

The results. *As a result of the research, the key aspects of architectural design and structures of museum and exhibition institutions, their influence on the organization of space, were revealed. The main principles and innovative approaches to the creation of modern museum premises are revealed.*

Scientific novelty. *New design trends and strategies aimed at improving the quality and efficiency of museum and exhibition spaces have been identified.*

Practical significance. *The results of the research can be used to design new museum and exhibition facilities, to modernize existing ones, as well as to improve the organization of space and ensure comfort for visitors.*

Keywords: *museum, exhibition facility, architecture, design, construction, exposition, museum architecture, structural features, artistic solutions, innovative design approaches.*

AUTHOR'S NOTE:

Kryzhanovskiy Volodymyr, *Postgraduate student, Department of Architectural History and Synthesis of Arts, National Academy of Fine Arts and Architecture, Kyiv, Ukraine, e-mail: volodymyr.kryzhanovskiy@naoma.edu.ua, orcid: 0000-0003-1730-0221.*

Стаття подана до редакції 25.06.2024.